

Østlands-Posten

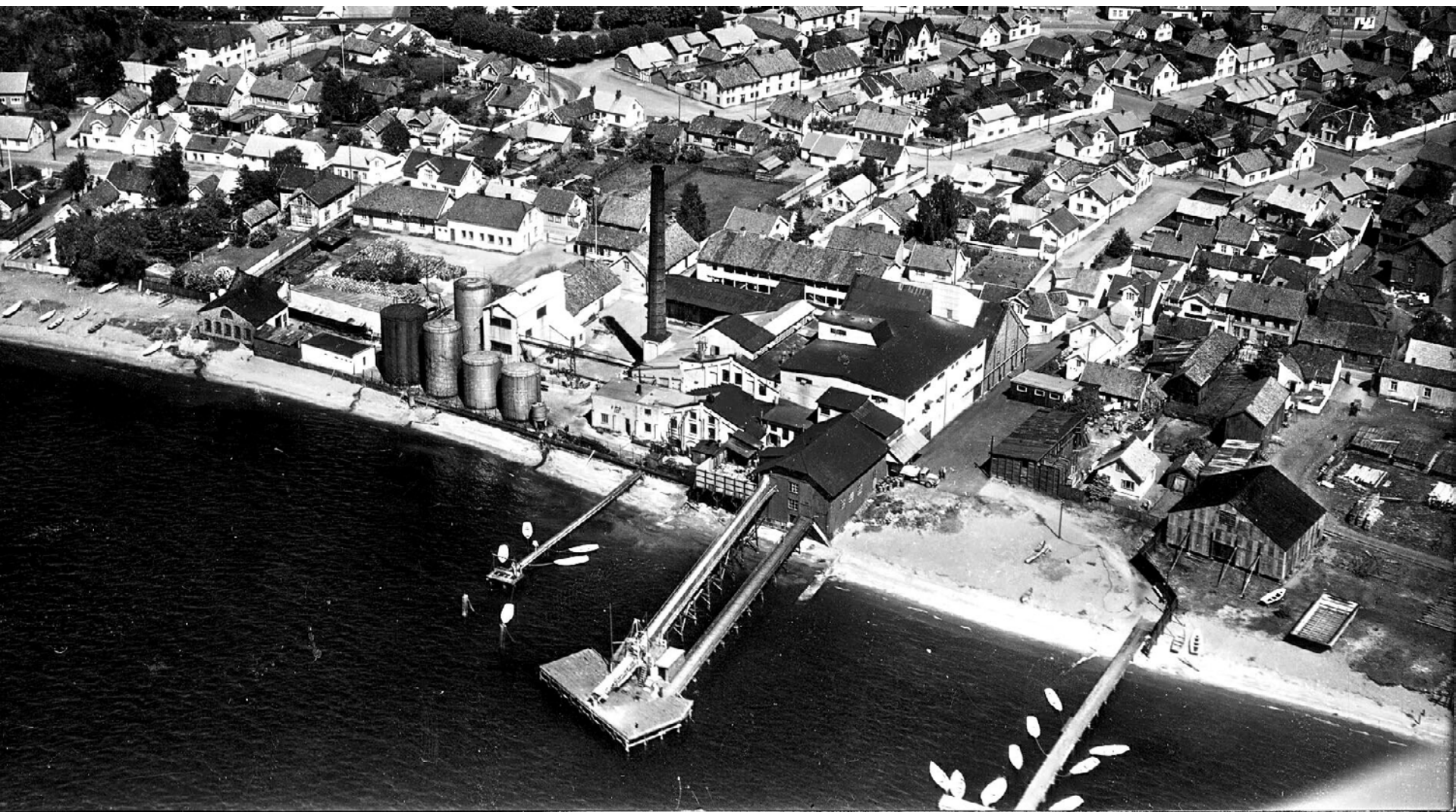
som aktør i Larviks byutvikling

Kjersti Bache - journalist

Terje Svendsen - konst. ansvarlig redaktør

...mine røtter har jeg der

Forvandlingen

Lokalavisa er limet

Arena for meninger

Gir informasjon og bakgrunn

Begeistrer og provosere

Påvirker

Nå går snart toget!

Terje Sven
Konst. & redaktør

KOMMENTAR lørdag
terje.svensen@op.no

– Jeg synes det er så fint å ta toget til Porsgrunn nå, jeg da. Se den vakre naturen

Ord til ettertanke, men så langt unna dem som styrer utvikling av norsk jernbane, som det er mulig å komme. For nå er de fart og fort som gjelder. Diskusjonen om stykkevis parsellutbygging, enkeltspor eller dobbeltspor og lange tidsperspektiv er dreies mot høy fart og fremtidens tog. Minst 250 km/t. Oslo-Bergen på to og en halv time, Oslo til Porsgrunn på en time, og til Kristiansand på under to.

Og det er mer enn høyttarvande tanker og forslag om eventyrutter gjennom bergene de blå som legges fram. Ikke minst tas det nå tunge initiativ fra sentrale myndigheter. Stortingets transport- og kommunikasjonskomité har bedt om en urredning

Og ting skjer allerede. I Holmestrand har jernbaneverket i 12. time kastet seg rundt og lagt fram planer om å legge en ny stasjon inne i fjellet, bygge dobbeltspor og skynde tidligere planer om Vestfoldbanen fem år.

havn Torp inn som en joker. Og i bindelsen er det viktigere og anstendigere sak.

Er langt skal man gå?

Det er ikke tilgjengelighet til
brynnre strender og bade-
plasser som er Larviks
største utfordring. Derfor er
det galt å bruke 4,5 millioner
eller mer for å komme til
Lanpestrand Bad på Sjø-
fjorden, skriver konstituert
og redaktør Terje

Terje Svendsen
Kommunikasjon

KOMMENTAR Nordmann

1. En liten mann jeg ligner best på en
gjente som har fått et stort bryst. En
bestemt og utvilsomt. En som
ikke har et ferdig, ferdig uttrykk, en
mest mulig. En som har et uttrykk
som en liten mann. En som har et
uttrykk som en liten mann. En som
har et uttrykk som en liten mann.

Folket vel i havn

Terje Svendsen
Sjef veldwachter
municipiteit

KOMMENTAR *terzake*
terzake veldwachter

Torje Svendsen
Senior research
scientist

En milepel i vente

...som i snart 40 år har
bår det bokstavelig talt bli «En milepæl» for
skriver konstituert ansvarlig redaktør Tor
sen i denne kommentaren.

Terje Svendsen
Første
medarbejder
i firmaet

KOMMENTAR

[illegible][illegible]

LEDER

Men Larvik har uante muligheter. Derfor er det så viktig at vi nå får et politisk flertall som er villige til å ta mulighetene i bruk. Og dette dreier seg om noe langt mer enn en opphettet diskusjon om hvor et fremtidig ferjeleie burde ligge. Viktigst er forståelsen av at det må foretas vesentlige grep for at Larvik skal bevare og videreutvikle sin posisjon som

I diskusjonene om gode oppvekstvilkår og en verdig eldreomsorg må vi aldri tape av syne at ny næringsvirksomhet og solide arbeidsplasser er forutsetningen for at vi i fellesskap skal kunne bygge ut velferden. Derfor er det med undring vi konstaterer at lokalpartiene til Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet har falt ned på politiske standpunkter som representerer en uforståelig gjerrighet

Uansett hvem som vinner valget, blir det ingen lett jobb å rydde opp i Larviks skakkjerte økonomi. Verken flertalspartiene Fre, Høyre og KrF eller den sittende opposisjonen har så

ØSTLANDS-POSTEN
Partipolitisk uavhengig

Ansv. red. og adm. dir. Are Stokstad
Nyhetsredaktør Per Marvin Tønnessen

1

Anbefalte partier med bakgrunn i byutvikling

Vil ha engasjement

...fra alle

SISTE
NYESTE FØRST
MEST BRA

Viser alle kommentarer (3)

Oppdater

Bast

for en halvtime siden Bra?

Rapporter Lenke Svar

Bast kan endre eller slette denne kommentaren i syv minutter til.

Nå vil det bli lagt frem et regnestykke i etterkant av høringsperioden. Her finner vi bl.a. kostnader for ny skole, vedlikehold av gamle skoler, nødvendig oppgradering av gamle skoler og inntekt fra salg av gamle skoler. Pluss og minus for alternativene. Jeg regner ikke med at fordelene av å flytte inn i tilpassete bygg eller fordeler og ulemper ved store skoler kommer inn i den økonomiske evalueringen men dette, bl.a., må inn i totalvurderingen.

AS

for en time siden Bra? (2)

Rapporter Lenke Svar

Her synes det er flott at politikerne er visjonære og våger å sette seg høye mål. Det er viktig at kommunen våger å tenke nytt. Nye undervisningsformer stiller nye krav til skolebyggene våre i tillegg til at flere av byggene er slitt og uansett trenger fornying.

Det jeg er langt mer skeptisk til er denne storskole-tankegangen man hele tiden jobber mot. Alt dreier seg om færre og større skoler. Jeg kunne tenke meg at man presenterte et par alternative løsninger for offentligheten, nærmere bestemt nye bygg til eksisterende skoler og opprusting av eksisterende skoler.

Ellers tror jeg at elevene våre hadde hatt vel så stort utbytte av disse 500 millionene om de kom i form av økt lærerlettethet og romsligere driftsbudsjett på skolene enn som nye fancy bygg. Det kan hende innholdet i bygget er viktigere enn selve skallet.

Reidar G.

for to timer siden Bra?

Rapporter Lenke Svar

Her virker det som rådmannen begynner i feil ende. Prosjektleder Vilhelm Einen ved rådmannens kontor bekrefter at kommunen foreløpig ikke har utarbeidet noen kalkyler for hvordan investeringene skal gjennomføres og hva ny struktur vil bety økonomisk for driften av skolene.

...ikke minst blant våre
medarbeidere

Småbyidyllene

Industri er lagt ned

Bølgen ble bygd

Feilgrepene

Sentrum kontra Nordby-området

Togbarriere: Jernbanen er et hinder for at Larvik skal framstå som en by, mener arkitektneator Peter Butenschon. (Foto: Eri Berge)

Redningen å flytte jernbanen

– Det mest karakteristiske ved Larvik by, er at den mangler et fellespre, en tydelig identitet. Sentrum består, slik jeg ser det, av fem forskjellige områder, med jernbanelinjene og trafikken i Storgata som barrierer. Det viktigste for å samle byen ville være å flytte jernbanen.

Klar tale fra arkitektneator Peter Butenschon.

Vi har tatt ham med på en rundtur i Larvik. Fra Torstrand, Indre havn, Langestrand og opp i sentrum.

- Det staselige gamle Tollrodden
- Storgata og fronten mot havet

BLIKK PÅ BYEN

I flere artikler vil arkitekt Peter Butenschon på oppdrag av Østlands-Posten vurdere Larviks byutvikling.

- Et mishandlet sentrum
- Hamnerdalen og den gamle industribyggesels
- Den nye internasjonale byen med Fritzøe brygge og Bølgen.
- De forskjellige bydelene er

ikke knyttet sammen, derfor er mitt store spørsmål: Var det forutsetningen å fjerne barrierene mellom de nye byene i sjøkanten og sentrum? Ligger det i planene at jernbanen og Storgata skal vekke? Hvis ikke vil jeg si at det kanskje var feil å bygge kulturhuset på Sanden. Burde det heller ha ligget i Grand-kvartaler eller i et annet sentrumskvartal, for å være med på å styrke sentrum i stedet for å trekke det fra hverandre?

Han tror heller ikke en «spansetrapp» fra Storgata ved Grand og opp til Torget, er nok.

– En trapp til hva? Til jernbanesporene og strømmen av biler i Storgata? spør han.

Vi står på brygga utenfor Bølgen og ser opp mot sentrum, som i følge arkitekten ligger skjult oppe på berget et sted.

– Det bør være en god forbindelse mellom sentrum der oppe og det spennende området i Hamnerdalen. Det er viktigere enn en

kommunen og Fritzøe skulle bygge en gangbru fra Bøkerfjellet ned til Sanden da Bølgen ble bygget.

– Da skal det være litt av en bru, utbryter Butenschon, som mener det er mer som skal til.

Han tror heller ikke en «spansetrapp» fra Storgata ved Grand og opp til Torget, er nok.

– En trapp til hva? Til jernbanesporene og strømmen av biler i Storgata? spør han.

Vi står på brygga utenfor Bølgen og ser opp mot sentrum, som i følge arkitekten ligger skjult oppe på berget et sted.

– Det bør være en god forbindelse mellom sentrum der oppe og det spennende området i Hamnerdalen. Det er viktigere enn en

trapp ved Grand. Det har byen forten, etter en så sterk satsing ved vannkanten.

Han myser mot Kongegata og jernbanelinja.

– Det eneste som virkelig kan

redde Larvik, er at jernbanen i forbindelse med en hurtigutbygging, går under jorda eller flyttes med stasjonen fra Indre havn.

Han mener at med Bølgen, Faris Bad og Fritzøe Brygge har byen bare blitt enda mer fragmentert.

– Strikken ryker når den strekkes for langt, forklarer han.

Kjersti Bache
33 16 30 47 • kjersti.bache@op.no

Si din mening på
www.op.no

Hva skjer med jernbanen?

– Vi har etterlyst hva som vil skje i Larvik i veldig mange år, og endelig er problematikken kommet på dagsorden hos jernbaneverket. Allerede for sommeren skal deres strategigruppe legge fram alternative trasévalg, sier ordfører Øyvind Riise Jenssen.

Han legger til at dette er på et veldig overordnet nivå, og inne-

holder ingen vurderinger av hva som vil være teknisk mulig.

Det er snakk om trasé til Inter city tog og til høyhastighetstog. Begge med to spor.

– Når det gjelder realisering, kan det fort bli et stykke utpå 2020-tallet. Det er ikke bevilliget penger innen 2019, sier Øyvind Riise Jenssen.

Han understreker betydningen av at jernbaneverket bestemmer seg med hensyn til sine traséer og eventuelt ny stasjon.

– Det vil ha mye å si for byutviklingen og planene framover. Bare ta Hamnerdalen. Skal de planlegge med en «evig» jernbanemur der, eller regne med at den forsvinner? sier ordføreren.

Med kritisk blikk på Larvik: Arkitekt Peter Butenschon har skrevet boka «Byen. En bruksanvisning». Nå kaster han sitt arkitektblikk på Larvik. (Foto: Erik Berge)

Bruksanvisning til en by

Peter Butenschon er en av landets arkitektneatorer og har nylig gitt ut boka «Byen. En bruksanvisning». Han vil i flere artikler vurdere Larviks bykvaliteter.

Butenschon har jobbet som ammannis i byplanlegging ved Arkitekt- og kunsthøgskolen i Oslo og drevet egen praksis som arkitekt og byplanlegger.

Han har vært arkitekturkritiker i Dagbladet, samt en av grunnleg-

gerne i Institutt for byutvikling. I tre år var han spesialrådgiver for arkitektur og design i Kulturdepartementet.

I mange år har han vært direktør i Norsk Form, og han har vært rektor ved Kunsthøgskolen i Oslo.

Han var leder for Oslo Arkitektforbund inntil i fjor, og leder det som kalles Oslo kulturmuseum.

Som en rød tråd går Peter Butenschons engasjement i byen.

Tidligere har han skrevet bøkene:

«Det nye Oslo», «På ville veier», «Gode byrom», «Til steds» og «Tid i arkitektur».

I boka «Byen. En bruksanvisning» spør han: Hvilke krefter har formet byene i vår verden? Butenschon mener det er sikre lite om fenomenet byer i Norge. Denne boka vil han at menigmann skal kunne lese.

På dagsorden: Ordfører Øyvind Riise Jenssen er glad jernbaneverket endelig ser på løsninger i Larvik. (Foto: Erik Berge)

- Larvik må bestemme seg

Butenscørn tror ikke på både sentrumsatsing og Nordbyen-utvidelse

– Kommunen må bestemme seg for hva de vil. Man kan ikke utvide et kjøpesenter utenfor byen og samtidig få yrende liv i sentrum.

BLIKK PÅ BYEN

I flere artikler vil arkitekt Peter Butenscørn på oppdrag av Østlands-Posten vurdere Larviks byutvikling.

Peter Butenscørn har studert dynamikken mellom kjøpesentre og byhandel. Han ser at mange bysentre i Norge inntil de siste årene har gått for lut og kaldt vann i de lokale korridorer og bystresaler.

– Hvor langt unna Torget ligger Nordbyen? Spør han.

Vi står midt på Torget, det Butenscørn synes ligner en utstillingsplass for gravstøtter i larvikitt. Det er ikke akkurat yrende liv i Larviks «navn».

Nordbyen ligger to kilometer fra sentrum, altså ikke i sentrum, heller ikke langt ute på et jorde.

I boka «Byen. En bruksanvisning», skriver arkitekten at det ble en kjøpesenterstopp i 2008. Sentre større enn 3.000 kvadratmeter forutsetter nå godkjennelse i fylkesplaner.

Miljøvernminister Erik Solheim vil ha handel og folk i byene. Han sier: «Byer uten folk er et trist skue. Mer kriminalitet. Mer hærverk. Mer bråk. Mer spektakel. Jeg tror ikke det norske folk ønsker å komme til et sentrum uten folk.»

Åpner byplanen for en utvidelse av handelsområdet rundt Nordbyen? spør Butenscørn.

Han mener Larvik må forstå at det ikke går an å få «si pose og sekk». Det finnes mange eksempler på byer der gatene er fulle av gråpapi i butikkvindue og tomme butikker – på grunn av store kjøpesentre utenfor sentrum.

– Byene i Nord-Trøndelag er eksempler på dette. Drammen tok tak og snudde sin skjebne da

Om Amfi: Dette senteret åpner opp på en bedre måte mot gata. Nede der kafeen tydelig skal komme, ved det store treet, ser det riktig bra ut, sier arkitekt Peter Butenscørn. (Foto: Erik Berge)

de så at sentrum ble lagt øde av kjøpesentre på Lierne og Krogstad, sier Butenscørn.

På vei opp Sigurds gate ser vi det gamle parkeringshuset, som Dag Rune Huse har bygget om til det Larvik-arkitekten Ivar Ketilsson kalte «kattedrigule fjeldebuhelvet».

– Her har tydelig alle i årevis vært herre på sin tomt. Når man ser seg rundt, finner man ingen helhetstankgang i Larvik, ingen vilje til å gjøre ting litt bedre og litt vakrere enn strengt tatt nødvendig. Ingen ønsker om å utvikle en lokal egenart.

Han ser på det nyrestaurerte parkeringshuset.

– Kan ikke dette rives? Hvis ikke kunne man bygget en ny fasade lenger ut mot gata. Det ville vært bedre.

Han ser på bygget videre opp fra Lilletorget.

– Det er elementær ABC innenfor byplanlegging at man ikke skal ha fasader som knekker. Det bryter fasadelinjen og skaper ubalanse i hele gatebildet.

Det blir verre. For blikket faller

på Maxi-bygget ved siden av.

– Hva er dette for noe? Det bør være et krav til et butikkisenter i byen at butikkene vender begge veier. Maxi ligger som en lukket borg midt i byen.

Litt lenger ned i gata er det like før Amfi kjøpesenter er ferdig.

– Dette senteret åpner på en bedre måte mot gata. Nede der kafeen tydelig skal komme, ved det store treet, ser det riktig bra ut.

Peter Butenscørn siterer en kollega som sier at en god by har

myke kanter og mange dører.

I boka skriver han: «En av de store utfordringene for bykommunen samspill med kjøpesentrene er nå å få åpnet opp de store lukkede bygningskassene mot gatene, få inn vinduer og dører ut mot fortauet, gjøre dem mer tilgjengelige som del av det vanlige gatelivet, samtidig som de har kjøpesenterets klimapassende og mer overvåkede gate innfor.»

Arkitekten etterlyser en kommunal vilje til å se visuelle sammenhenger.

– Byens politikere er lovmessig pålagt å utøve et faglig skjønn. De må skille godt fra dårlig og avvise det dårlige. Her trenger de faglig bistand. Det kan se ut som det faglige skjønn har hatt trange kår i denne byen.

Han sikter til de politikerne som roper ut om at det norske samfunnet er gjennomregulert.

– Norske byer er trolig de minst regulerte i vår del av verden. Og det bærer de også preg av. Det kan være noe vennlig og liket over slik visuell variasjon, man ser at mange hender har

bygget byen. Men det kan også sprike for mye, bli forvirrende, rotete og sjuskete. Folk bryr seg faktisk om slik kvalitet, de forventer mye av omgivelsene. Hvis man vil ta opp kampen mot baserte kjøpesentre utenfor byen, må man først og fremst ta tak i kvaliteten inne i byens sentrum.

Kjersti Bache

33 16 30 47 • kjersti.bache@op.no

Si din mening på www.op.no

Sentrum: En by med mange dører, er en god by, mener arkitekt og byplanlegger Peter Butenscørn.

Elementær ABC: Arkitekt Butenscørn mener det er elementær ABC innenfor byplanlegging at man ikke skal ha fasader som knekker, som på det nyrestaurerte parkeringshuset. Det bryter fasadelinjen og skaper ubalanse i gatebildet.

FAKTA

Peter Butenscørn

- arkitekt og byplanlegger
- Har nylig gitt ut boka «Byen. En bruksanvisning»
- Butenscørn har tidligere vært arkitekturkritiker i Dagbladet, direktør i Norsk Form, rektor ved Kunstskolen i Oslo og leder i Oslo arkitektforening

• I flere artikler kommenterer Peter Butenscørn Larviks bykvaliteter og utfordringer framover

Lukket borg: Det bør være et krav til et butikkisenter i byen at butikkene vender begge veier. Maxi ligger som en lukket borg midt i byen, mener arkitekt Butenscørn.

Vil ha urbane kvaliteter

– De fleste norske byer forstår at de må konkurrere om bykvalitet for å få de unge til å flytte dit.

BLIKK PÅ BYEN

I flere artikler vil arkitekt Peter Butenschen på oppdrag av Østlands-Posten vurdere Larviks byutvikling.

Det nytter ikke lenger å tro at det holder med jobb, hus og barnehage for å få unge familier til å flytte til Larvik, skal vi tro arkitekt Peter Butenschen.

Han henviser til en annen liten by som strever med at det går nedover med befolkningen, nemlig Kongsvinger.

Kommunen har ansatt en «innbyggerrekrutterer» og brukt konsulenter til å spørre ungdom hva som skulle til for at de flyttet tilbake til Kongsvinger?

I Butenschens bok «Byen. En bruksanvisning», skriver han: «Ungdommen vil selvfølgelig ha arbeidsplasser, men noe annet går også igjen i svarene: De vil ha bykvalitet, kafeer, liv i gata, mer kultur og mindre trafikk, de vil det skal skje noe om kveldene og i helgene, de vil ha en tydeligere identitet og tilknytning til historien, noe som er særpreg, en fortelling som skiller denne byen fra alle andre byer.»

– Det holder ikke med store kjøpesentre med mange parkeringsplasser, de unge vil ha et levende sentrum. De vil ha liv i gatene, kafeer og blomsterboder, bekrefter Peter Butenschen.

– Hva med å legge glassak over gater, for å «milde» klimaet, som gjør kjøpesentrene attraktive når det er dårlig vær?

Caféliv: Ane Ringheim Eriksen har flyttet tilbake til Larvik og nyter gjerne en latte på Café Passagen. (Foto: Erik Berge)

– Det er en god tradisjon i Europeiske byer å legge «lokk» over gater, såkalte galerier. Vi har mange gode eksempler på det, i London, Brussel, Milano og Roma.

– Byen bør lære av kjøpesentrene når det gjelder miks. Det bør være et mangfold av tilbud i sentrum, ikke bare banker og eiendomsmeklere i første etasje.

– Hva med å legge glassak over gater, for å «milde» klimaet, som gjør kjøpesentrene attraktive når det er dårlig vær?

Peter Butenschen forteller at Kongsvinger har tatt signalene fra de unge. Nå satser de først og fremst på å utvikle sentrum. De har planer om nytt kulturhus, rådhus og hotell. Storgata og rådhusplassen skal bygges om og forskjønes, og det meste av gjennomfartstrafikken skal bort.

Butikkene skal igjen vendes ut mot gatene.

– Da jeg vokste opp i 1950- og 60-årene, var kvalitet ved en bolig forstått som at den fungerte rent praktisk. I dag tenker de færreste

som kjøper hus slik, det er kvaliteter som tas for gitt i vår del av verden. Nå måles boligens kvalitet i hva slags følelser den vekker, hvordan den tilfredsstiller drømmer og begjær, og hva slags fortelling den gir om hvem du er og hvordan du ønsker å oppfattes.

Arkitekten beskriver det som at etterkrigs-Norge i stor grad har vært bygget med venstre hjernehalvdel, det fornuft, analyse og rasjonalitet har fått regjere. Nå er det høyre hjernehalvdel som i like

stor grad bestemmer om folk vil kjøpe hus og bo i Larvik. Den hjernehalvdelen som styres av følelsene, drømmene og de estetiske sansene.

– I byen kan de unge finne noe de kan drømme om og noen de kan drømme med, sier Butenschen.

Kjersti Bache

33 16 30 47 • kjersti.bache@op.no

Si din mening på www.op.no

FAKTA

Peter Butenschen

- Arkitekt og byplanlegger
- Har nylig gitt ut boka «Byen. En bruksanvisning»
- Butenschen har tidligere vært arkitekturkritiker i Dagbladet, direktør i Norsk Form, rektor ved Kunstskolen i Oslo og leder i Oslo arkitektforening
- I flere artikler kommenterer Peter Butenschen Larviks bykvaliteter og utfordringer framover

Hva skal til for at de unge flytter hjem?

Astrid Nilsson (31), Nanset:

– Både mannen min og jeg er leger og Larvik er strategisk med hensyn til jobber. Så er det en positiv stemning rundt Larvik. Vi har fått et koselig gammelt hus. Men hvis ikke kafe Passagen hadde vært der, ville det vært trist. Så har Larvik enkelte fine butikker, selv om jeg savner en fin blomsterbutikk i sentrum. Det er en fin by å være småbarnsforeldre i.

Halvor Eia Bringedal (27), Trondheim:

– Jobbmulighet er første prioritet. Larvik er der jeg kommer fra. De fleste som jeg kjenner kommer til å ende opp der. Det er morsomt at det er masse som skjer i byen nå, men jobb og venner er det absolutt viktigste.

Ane Ringheim Eriksen (32), Halset:

– Etter at vi fikk barn, var det viktig for oss at det gikk an å få et hus med hage og nærhet til sjøen. Kulturtilbud til barn og voksne, et levende sentrum og hyggelig nærmiljø, spiller også inn. I det hele tatt noe som var trygt og kjent.

Henrik Mehl (34), Oslo:

– Det har noe med mennesker å gjøre, et miljø. Enda er det et stykke igjen til Larvik blir sånn at jeg har lyst til å flytte dit. Det må være plass til det litt smale også. Identitetsskapende nisjer mangler nå, flere grupperinger, mer variasjon.

Viktig: Urbane kvaliteter som kultur er viktig for mange unges valg. Her i Belgens foaje. (Foto: Erik Berge)

LOKALT

Bare Bølgen imponerer

Peter Butenschøn er kritisk til Farris Bad og Arena Larvik

Fire bygg markerer Larviks nye æra. Det er imidlertid bare Bølgen som imponerer arkitektne. Peter Butenschøn.

BLIKK PÅ BYEN

I flere artikler vil arkitekt Peter Butenschøn på oppdrag av Østlands-Posten undersøke Larviks byutvikling.

På oppdrag fra ØP har den anerkjente arkitekten vurdert flere sider ved byens utvikling de siste årene. I dagens artikkel er det signalmbyggene Farris Bad, Bølgen, Thor Heyerdahl videregående skole og Arena Larvik den anerkjente arkitekten vurderer.

Bølgen får mest ros, skolen noen positive kommentarer, mens verken Farris Bad og Arena Larvik på ingen måte imponerer Butenschøn.

Se mer meninger på www.op.no

FAKTA

Peter Butenschøn

- Arkitekt og byplanlegger
- Har nylig gitt ut boka «Byen. En bruksanvisning»
- Butenschøn har tidligere vært arkitekt i ulike i Dagbladet, direktør i Norsk Form, rektor ved Kunstnernes Hus i Oslo og leder i Oslo arkitektforening
- I flere artikler kommenterer Peter Butenschøn Larviks byutvikling og utfordringer framover

Luftig bygg: Peter Butenschøn understreker luftigheten og utsikten når han står inne i foajen til Bølgen.

Dystert: Et spahotell helt i sjøkanten bør være lyst og innbydende, ikke mørkt og dystert, mener arkitektne.

Dansk renhet: Storskolen har en industriell renhet Butenschøn tror egner seg.

Avvisende dimensjonert

Arena Larvik (Arkitekt: Schmidt Hammer Lassen)

– Jeg synes Arena virker overdimensjonert, med enorme, litt knuge former.

Peter Butenschøn fortsetter:

– Den skjønner jeg ikke helt. Dette rare krysser. Hallen virker mer avvisende enn nødvendig. Jeg ser ikke formen i forhold til det den inneholder.

Han synes også det røde kommer for lite fram i det massive svarte. – Så må det være en ulempe at hallen ligger så langt fra jernbane, hotell og resten av byen.

Arena Larvik

– Ligner et universitet

Thor Heyerdahl vgs. (Arkitekt: Schmidt Hammer Lassen, Danmark)

– Hvis ikke Larviks elever blir fremragende, er det i alle fall ikke byggets skyld, smiler arkitekt Peter Butenschøn.

Han står midt i den store hallen og fortsetter:

– Dette bygget er enormt. Jeg har aldri sett en videregående skole i fem etasjer før. Det er vanskelig å lese at det er en skole, jeg ville tippe et stort forretningsbygg, eller i beste fall et universitet.

Butenschøn synes Thor Heyerdahl videregående skole ligner bygget hans kollega Niels Torp har tegnet, nemlig B1 i Oslo.

– Det har skikkelig unboxing av pedagogikken. Både skolen og B1 er bygget opp som en by, med sakter rundt et stort sprog.

Han framhever de danske arkitektens grundighet og renhet. Den gjennomførte bruken av materialer.

– Her er det ikke noe fjas og tull. Det tror jeg skolen står seg på. Bygget har en industriell renhet som er et godt utgangspunkt for en generasjon som er på leing.

Han smiler, og sier:

– Men dette er ikke stedet du skal ha Rotary-møte. Det er et «ungt» bygg.

Thor Heyerdahl videregående har åpenhet som prinsipp. Butenschøn synes bygget er storbyaktig, og gjør lite forsøk på å falle inn i småbyen Larvik.

– Den store inngangshallen kan virke litt øde og ubrukt. Kanskje kafeen kunne gått ut i rommet? Det kunne vært mye mer med planter og sittegrupper. Inntrykket blir litt hardt og kjølig.

Butenschøn lurer på hvor elevene ligger seg? Det er lite innbydende utsonnider å se rundt det store bygget.

Han oppdager plutselig den lille bysten av Thor Heyerdahl inni en vegg.

– Stakkars Thor Heyerdahl, han blir helt borte i bygget med hans navn.

Farris Bad hotel

– Her behandles alvorlige lidelser

Farris Bad spahotell (Arkitekt: Øystein Rognesbakke)

– Dette er et ganske tørt bygg på en litt avvisende måte. Det er overraskende dystert. Mer som et høytidelig kontorbygg enn et sprudlende og livgivende spahotell i sjøkanten.

Peter Butenschøn lurer på om materialvalget i larvikitt og bøk kan ha tatt knekken på arkitektens utforming.

– Et spahotell ved sjøen er ofte lyst, lekkert, som plasspaviljonger på lange piler langs englands-kysten.

Han legger til:

– Er det noe vi som arkitekter må gjøre i Norge, så er det å motvirke den lange, kalde sesongen. Ikke understreke at vi er i et til tider mørkt og dystert land.

Hva er et spa? Et sted der du kan komme og få ny energi, velvære og nytelse. Noe sprudlende og overraskende.

Han beskuer Farris Bad fra sjøsiden.

– Det virker som om de har et alvorlig behandlingsproblem som skal løses. Bygget virker institusjonelt med en tung, grå fasade med repetitive vindusfliser.

Han leter etter noe positivt å si.

– Det er et påkostet bygg. Med imponerende detaljer i interiøret.

Bølgen

Monumental utsikt

Kulturhuset Bølgen (Arkitekt: Niels Torp)

– Her har du fått den monumentale utsikten som mangler på Farris Bad. Peter Butenschøn vandrer rundt bygget med bølgetaket.

Han er ikke videre imponert over den utvendige utsmykningen. Særlig Mathias Faldbakken synes han ligner tape som er klest på.

– Men bygget er et imponerende prosjekt. Meget dyktig gjennomført.

Han berømmer arkitekt Niels Torp, og vet selv hvor vanskelig det er å «få pakket alt til en fornuftig driftsenhet».

Han ser ut mot moleken og horisonten.

– Dette er en stille poesi med bølgefornem og den monumentale utsikten. Bølgen har lettheten. Bygget ser ikke ut som noe kontorbygg, men som det det er Et kulturhus.

Han synes det er interessant å se Bølgen opp mot Farris Bad. Det åpne mot det mer lukkede.

– Hva synes folk fra Stavern og distriktene rundt om dette da? Under Butenschøn.

Kjæsti Bache

33 16 30 471 post@bachebygg.no

Thor Heyerdahl videregående skole

Ingen styring: Høyhus inntil en hovedgate vitner om dårlig planlegging. - Ingen styring og heller ingen formende vilje fra planleggerne, sier Butenschön. (Foto: Erik Berge)

Ingen paradegate

Kongegata bør bli viktigste gate mellom sentrum og fjorden

Prinsegata. Larviks paradegate. Bindeleddet mellom Storgata og Torvet. - Slik den framstår i dag, kunne den like gjerne vært lagt ned, sier arkitekt Peter Butenschön.

Kommer du med toget til Larvik og ønsker deg en spasertur til byens kjerne, Torget, velger du Prinsegata som naturlig adkomstvei.

– Og hva møter deg? Goblins nedlagte pub, bingo-lokaler til Icic, Pekings nedlagte palass, body art, piercing, kinesisk massasje og Dildo-dama.

For å nevne noen. – Her er ingen styring. Ingen formende vilje, sier Butenschön og flirer i skjegget.

– Er det ikke i nærheten her Thor Heyerdahls hjem også er, sier han og speider oppover Steinbakken.

For Heyerdahl-byens paradegate skaper kun lett hoderisting

BLIKK PÅ BYEN

I flere artikler har arkitekt Peter Butenschön på oppdrag av Østlands-Posten vurdert flere sider ved Larvik by og dens utvikling. Denne artikkelen er den siste i serien.

fra den anerkjente arkitekten.

– Dette ser ut som en utkantsgate. Egentlig hører den hjemme i periferien. Innholdet langs fortauene innehar kun marginale funksjoner, sier han og avviser verken Dildo-dama, piercing eller solstudio.

– Alle bør ha sin plass i en by. Men ikke i det man anser som en

av byens hovedgater, utdypes han.

At høyhusene står i kø fra Domusbygget og nedover, gjør ikke helhetsinntrykket bedre.

– Det skulle vært forbudt å legge slike hus inn mot en hovedgate. Kjellervinduene er dyttet inn som et hakk fra gata, sier han og viser til bygården der utstillingsvinduet forteller alt om populariteten - «Til salgs». Denne gang tidligere Studio Nilles danselokaler.

– Det virker ikke som om noen av bygningene forholder seg til gata. De ser ut som om de bare er dyttet på plass helt tilfeldig, sier han og anbefaler enten total opphasing eller fullstendig nedleggelse.

– Dette er en vanvittig viktig gate om man ønsker å gjøre noe med havnområdet. Derfor burde den ha en helt annen kvalitet, sier han og anser det som rimelig utopisk.

Derfor heller han mer til det andre ytterpunktet:

– **Den gamle funksjonen** Prinsegata har hatt, overtas mer og mer av Kongegata. Rett og slett fordi forbindelsen mellom Torvet, Bølgen og Hammerdalen blir viktigere, sier han.

Med utbyggingen av Amfi vil også Prinsegatas oppgaver bli mindre viktig:

– Slik sett er det utopisk å tro at man kan skape liv i Prinsegata. Derfor er det kanskje like godt å bite i det sure eplet og si: dette er kun veien til sentrum. Det handler om å ta noen ubehagelige valg, sier Butenschön og minner samtidig om at det er grenser for hvor mye handel en by av Larviks størrelse gir grunnlag for.

– Jeg tror det er utfordring nok å få denne gata til å henge sammen. Den spriker nok som den gjør, og bør nok være en adkomst-

vei framfor en bygata, konkluderer han.

– Men kommunen kunne gitt gata en liten ansiktsløftning ved å belyse den og bygget ordentlige fortauer. Men gatas rolle som en del av det sentrale bymiljøet er definitivt over, oppsummerer Peter Butenschön.

Nils-Erik Kvamme

33 16 30 43 • nils-erik.kvamme@op.no

Si din mening på www.op.no

FAKTA

Peter Butenschön

- Arkitekt og byplanlegger
- Har nylig gitt ut boka «Byen. En bruksanvisning»
- Butenschön har tidligere vært arkitekturkritiker i Dagbladet, direktør i Norsk Form, rektor ved Kunsthøgskolen i Oslo og leder i Oslo arkitektforening

Holder ikke: Arkitekt Peter Butenschön har mange synspunkter på Larviks arkitektur og byutviklingsmuligheter. Her befærer han en av Larviks gamle paradegater, Prinsegata.

Blir borte: Store deler av Prinsegata forsvinner når Grand-kvarteret kommer. Det gjør ingenting, mener Butenschön.

Ikke i sentrum: Funksjonene, butikkene og studioene som finnes i Prinsegata hører hjemme i en by. Men ikke i sentrum, mener Butenschön.

Drømmer om forbindelse

Birgitte Gulla Løken i Larvik By vil bruke Butenschøns kritikk konstruktivt

Larvik Bys Birgitte Gulla Løken har for lengst begynt å drømme om hvordan en gangbru eller rulletrapp fra sentrum til fjorden kan se ut.

– Arkitekt Butenschøns «dom» over Larvik er lite hyggelig lesing, men vi må erkjenne at han har rett i mange av sine observasjoner. Det er bedre å bruke det han sier om Larvik konstruktivt enn å gå i skyttergraven, sier lederen av Larvik By.

Hun står midt på Torget som Butenschøns synes ligner en utstilling av gravstøtter.

– Dersom vi skal lykkes med de målsettingene vi har gjort om å vitalisere sentrum og sørge for at torget framstår som byens hjerte, må vedtakene som er fattet gjennom byplanen være styrende. De må gjennomføres.

Hun legger spesiell vekt på punktet om at detaljhandel skal foregå i sentrum.

– Det er dette poenget Peter Butenschøns framhever når han sier at Larvik må forstå at det ikke går an å få i «pose og sekk», sier hun.

Vi kan ikke se sjøen fra Torget. Men Gulla Løken har bitt seg merke i at Butenschøns mente at byen er blitt enda mer fragmentert etter byggingen av Bolgen, Farris Bad og Fritzee Brygge.

– Det betyr at det haster å lage en forbindelse mellom sentrum

og de nye byggene ved fjorden. Først da kan vi få en helhetlig utvikling av byen. Også her har kommunen fattet nødvendige vedtak, men arkitektens store understreker med all tydelighet at det bør gjennomføres kjapt.

Hun har allerede fått arkitekt Ole Martin Raugland til å lage noen skisser.

– Hva med en slags glasskule med butikker? Det hadde jo vært morsomt å gjøre noe ut av det. Lage det til en attraksjon i seg selv. Eller en rulletrapp i en tube.

Hun smiler lurt: – Tenk å fylle vann i den tuben da, så ble det en gedigen vannsklie ned i fjorden.

Arkitekt Jarl Tore Mehl i planseksjonen i Larvik kommune, forteller at de holder på med forberedelsene til en arkitektkonkurranse om gangbru fra Bøkkerfjellet til Sanden.

– Økonomien må vedtas, men vi håper å sette igang konkurransen til høsten. Vi må ha avklart alt, så vi kan realisere gangbrua i etterkant av konkurransen, sier han.

Kjersti Bache

33 16 30 47 kjersti.bache@op.no

Det haster: Larvik Bys Birgitte Gulla Løken mener det er viktig å få fortgang på gangbru mellom Bøkkerfjellet og Sanden for å få Larvik til å fungere som én by. (Foto: Kjersti Bache)

Oppretter «idé-bank» på ØP Nett

Larvik Bys leder, Birgitte Gulla Løken, tar arkitekt Peter Butenschøns kritikk av Larvik sentrum i artikler i ØP på alvor. Nå vil hun få fram idéer om hvordan sentrum kan utvikles framover.

– Sentrum har gjennom Butenschøns «blikk på byen» fått en knallhard dom. Larvik By ønsker å bruke Butenschøns observasjoner konstruktivt. Ifølge byplanleggeren er Larvik en av byene i Norge med størst utbyggingsmuligheter i sentrum. Hvilken mulighet, skriver Birgitte Gulla Løken i en nylig utgitt diskusjonstråd på ØP's debattnettsted, forumLarvik.

Gulla Løken sier at hensikten med diskusjonstråden er å få inn ideer, fremtidsanskuelser og muligheter for sentrum.

– Idébanken begrenser seg ikke til et spesielt tema, men innspill som retter seg spesielt inn mot torget er ønskelig, da Larvik by har en visjon om at torget skal

bli sentrums hjerte, skriver hun blant annet i introduksjonen.

– Jeg håper mange vil gå inn og

Trenger hjelp: Larvik By vil ha folks ideer om hvordan sentrum kan utvikles.

legge inn sine forslag og ideer. Her trenger vi hjelp, sier Birgitte Gulla Løken til Østlands-Posten.

– Jeg gløder meg til å få tips om hva folk synes mangler på torget, og hva som skal til for at folk skal bruke sentrum mer. I en liten by som Larvik kan vi bare ha ett sentrum, og jeg er helt sikker på at mange har en mening om hvordan det bør se ut. Dette er svært

viktig for oss å få fram, sier Birgitte Gulla Løken.

Har du lyst til å komme med gode ideer til utvikling av Larvik sentrum, og å lese hva andre mener, kan du gå inn på www.op.no, hvor du vil finne link til diskusjonstråden inne i forumLarvik.

Bjørn-Tore Sandbrekkene

97 70 90 98 • bst@op.no

FAKTA

Blikk på byen

- I flere artikler har vi satt søkelys på byen vår ved hjelp av arkitekt Butenschøns, som mener at:
 - Byen bør samles til ett sentrum fra praktbyggen ved fjorden og opp til Torget
 - Handelen bør bli i sentrum
 - De unge vil ha et levende bysentrum
 - Signalbyggen er vurdert
 - Prinssegata som mislykket paradegate

Vil ha overordnet arkitektonisk plan

– Butenschøns kritiserer jo arkitekturen i sentrum, eller snarere fraværet av en arkitektonisk idé. Det må vi ta på alvor, sier Birgitte Gulla Løken.

Lederen for Larvik By mener det er på høy tid å lage en overordnet arkitektonisk plan som forteller hvordan byen skal se ut.

– Her må nok kommunen belage seg på å benytte faglig kompetanse utenfra. Og den arkitektoniske planen må gjelde nybygg så vel som restaureringer. Oslo har en slikt plan.

Det er mye debatt om hvor, men ikke hvordan.

– Det er flott å få fagfolk fra ut-

siden til å se på Larvik med friske øyne. Vi trenger det for å ta de riktige grepene framover. Vi er på mange måter i en kritisk fase, og politikerne må følge opp detaljhandelen på utsiden av sentrum, sier Birgitte Gulla Løken engasjert.

Rulletrapp: Det er også mulig å lage en rulletrapp i tube fra sentrum til indre havn, denne fotomontasjen er laget av Ole Martin Raugland.

Jernbanen kan være der den er

Arkitekt Øyvind Beyer mener den er en av byens viktigste ressurser

– Hvem kommer med jernbanen? Det er de som kun har med det de må, og som må kjøpe alt annet. Det er jo de attraktive reisende til en by, sier arkitekt Øyvind Beyer.

Han er ikke enig med Peter Butenschön i at jernbanen må vekk fra Indre havn, snarere tvert imot. – Jeg vil heller si at det er en fantastisk fordel med jernbanen i sentrum. Passasjerene kommer til fots, og de er kommet midt i byen. De skal ikke raskt igjennom en tunnel og videre.

Han legger til at et høyhastighetstog uansett ikke vil kjøre gjennom byen. Men jernbanen gir urbanitet til byen, og hele verden starter på et sett med jernbanen.

Øyvind Beyer er arkitekten som driver kontor sammen med sin arkitektkone. De flyttet til Larvik for to år siden fra Geilo, og har brukt masse tid på å sette seg inn i byen med blikk utenfra.

Etter artikkelen der arkitekt-nestor Butenschön sa at redningen er å flytte jernbanen, skrev han denne mailen:

«Mitt hovedanliggende er at

toget med sin plassering kanskje er den største ressursen Larvik har. Det bør absolutt bli der det er. Spørsmålet er hvordan byen og strandflaten utnytter at man får servert på sølvfat alle de reisende man kan ønskes seg som er av den sorten som legger igjen pengene sine lokalt. Kjøper transport og mat og tjenester på alle nivåer. Jeg er sikker på at dette kan løses arkitektonisk på en fantastisk måte.»

– Larvikslista kom for noen år siden med et forslag om et rådhus innenfor Tollboden. Jeg ser for meg at et slikt bygg kan inneholde både en ny jernbanestasjon, bibliotek, lokaler til Høyskolen i Vestfold og nytt rådhus.

Han tenker seg at dette bygget kan ligge omtrent der det gule lagerbygget langs jernbanen ligger.

– Fra Bøkkerfjellet ned til stranden er det plass til et bygg på

fem til seks etasjer. Det kan romme rundt 15000 kvadratmeter, som skulle være nok til disse funksjonene.

Han ser for seg at togpassasjerer kan gå av toget inne i bygget, på det nye torget som inneholder alle samfunnsfunksjoner for kommune, næring og reisende. Bygningen kan brukes til kommunikasjon med Bøkkerfjellet. Som et innendørs landskap fra Bøkkerfjellet til Indre havn.

– Jeg håper man velger å gå ut med en helt åpen konkurranse om mer enn bare en gangbru. At man ikke binder seg til at det skal være en bru. Da kan man få overraskelser og nye, spennende tankemåter.

Øyvind Beyer synes høydeforskjellen er heftig til ei bru. Særlig med tanke på at bevegelseshemmede også skal kunne bruke den. Hvis en kommunikasjonslinje skal bli en del av byen, må den være mye mer enn en rulletrapp.

– Hva går du ned til? Til det nye bygget «Aalto-vasen», det er vel ingen gunstig plassering.

Beyer betegner rådhuset vi har i dag som et bygg som vender seg

innover. Han ønsker seg en transparen i bygget opp mot Bøkkerfjellet, som åpner rådhuset opp for publikum.

– Folk kan møte turistkontor, Larvik Link, Biblioteket, gjerne med flere etasjer på samme sted. På vei fra jernbanen, Indre havn og til sentrum, sier Øyvind Beyer.

Kjersti Bache

33 16 30 47 • kjersti.bache@op.no

FAKTA

Blikk på byen

● I flere artikler har vi satt søkelys på byen vår ved hjelp av arkitekt Butenschön, som mener at:

- Byen bør samles til ett sentrum fra praktbyggene ved fjorden og opp til Torget
- Handelen bør bli i sentrum
- De unge vil ha et levende bysentrum
- Signalbyggene er vurdert
- Prinssegata som mislykket paradegate
- Jernbanen gjennom Indre havn må bort

La jernbanen ligge: Det mener arkitekt Øyvind Beyer, som tror nettopp jernbanen gir urbanitet og de reisende vil ønske inn i sentrum (Foto: Sigrud Ringnes)

Helgetilbud hos Meny

KNALLPRIS PÅ FERSKE REKER! 99⁰⁰

Fra vår fiskedisk. Værforbekhold. Pr kg

Foto: Mediastream
Vi tar forbehold om eventuelle skrivefeil

Tilbudene gjelder t.o.m. lørdag 24. april.

Wienerbrød
Makron, vanille, pr stk

5⁰⁰
TILBUD!

Nykål
Bama, Ungarn, pr kg

14⁹⁰

8
RUDD

Kassesalg

109⁰⁰
FAST LAVPRIS

10 x 1,5 liter ass. vann og mineralvann + pant m/u kasse. Forbrukerklipp (7,27%) Maks 3 kasser pr kunde

Innsikt: Øyvind Beyer har brukt mye tid på å sette seg inn i Larviks arkitektur.

Fordele: – Jeg vil si at det er en fantastisk fordel med jernbanen i sentrum, sier

Du får så mye mer

Hva kjennetegner framtidens byer?

– Det er to ting jeg vil framheve som suksesskriterier for en konkurransedyktig by: Et kompakt, levende sentrum og samarbeid i byregioner.

Tor Atle Odberg bor på Nanset og er seniorrådgiver i Miljøverndepartementet. For tiden jobber han med «Framtidens byer», et samarbeidsprosjekt mellom 13 byer i Norge, næringslivet og staten.

– Hovedutfordringen i byene som er med, er byspredning. Det vil si at arealbruken er smurt tynt utover og krever utstrakt bilbruk, som igjen gir høyt klimagassutslipp.

Løsningen er i og for seg enkel: Jo mer kompakte byer, jo bedre.

– Derfor jobber vi med å utvikle det vi kaller «bypakker». Målet er å øke busstilgang, sykkel- og gangeier og å redusere bilbruken. Vi jobber med arealutvikling og med finansløsninger for de 13 bykommunene som er med.

Selv er Tor Atle Odberg fra Verneingen, men bor på Nanset. Han tar gjerne praten på kafé og bruker toget når han pendler til jobb i Oslo.

– I «Framtidens byer» bruker vi både «pisk og gulrot» for å få til bilreduksjon og en styrket kollektivtransport, forklarer han.

I den sammenheng oppfordres flere byer og kommuner til å inngå forpliktende samarbeid om areal og transport.

– Byregionene deles inn i «bananer», som Grenlands-byen og Vestfold-byen.

Han forteller at fem kommuner i Drammensområdet, kalt Buskerudbyen, har inngått en 5-årig samarbeidsavtale. I løpet av to år har de kvalifisert seg til en fireårig avtale med staten i «Belønningsordning for kollektivtrafikk og redusert bilbruk».

– Den avtalen har gjort Drammen 280 millioner kroner, smiler Tor Atle Odberg, og legger til:

– De kan få mye, de som følger med i tiden.

Larvik er ikke med i «Framtidens byer». Men

Innsikt: Tor Atle Odberg er seniorrådgiver i Miljøverndepartementet og har satt seg inn i flere byers problematikk. Nå jobber han med «Framtidens byer», der Larvik ikke er med. (Foto: Kjersti Bache)

Porsgrunn/Skien, Sarpsborg/Fredrikstad og Kristiansandregionen er det.

– Vestfold-byene er veldig hver sin kommune. Vi krever et inter-

kommunalt samarbeid for de som skal være med, sier Odberg.

Han er glad for at næringslivet er med i prosjektet.

– I rapporten fra Citisense i fjor, var konklusjonen at mange

av de bedriftene vi skal leve av i framtiden ennå ikke er skapt. Derfor må næringslivet trekke til seg kreative mennesker, og de personene etterspur urbane kvaliteter. Derfor får byrommet stor

betydning. De kreative hodene ønsker å møtes for å utveksle ideer og utvikle sine nettverk.

I jobben sin ser Tor Atle Odberg at det største problemet er store handelssentre med detaljhandel ved stamveinettet. De svekker byen og øker bilbruken.

– Det er for mye «Ole Brummenkning». Man ønsker seg både en levende by og flere store handelssentre rett utenfor. Da taper byen og folk kjører bil mellom spredte kjøpesentra.

– Det vi også ser, er at byer som skal være konkurransedyktige for næringsliv, unge mennesker og småbarnsfamilier, må tilby forutsigbarhet. Når det gjelder arealutvikling, kollektivtrafikk og skoler.

Han legger til:

– Nettopp forutsigbarheten er det mange byer som ikke får til.

Hva de sliter med.

– Derfor er det veldig viktig for Larvik å skape en levende by og beholde detaljhandelen i sentrum, sette en forutsigbar skolestruktur og et godt tilbud på kollektivtransport, sier han med tyngde bak ordene.

Flere av byene han har samarbeidet med har sett det som viktig å få til kulturhus, en attraktiv sjøfront og spahotell.

– Men det gjør dem ikke unike. Byene må dyrke det særegne for å ha suksess, mener seniorrådgiveren i Miljøverndepartementet.

Han er på vei til Drammen. Byen som ligger hestehodet foran oss i byutvikling, også som medlem i «Framtidens byer».

FAKTA

«Framtidens byer»

● Er et samarbeid mellom 13 byregioner, næringslivet og staten

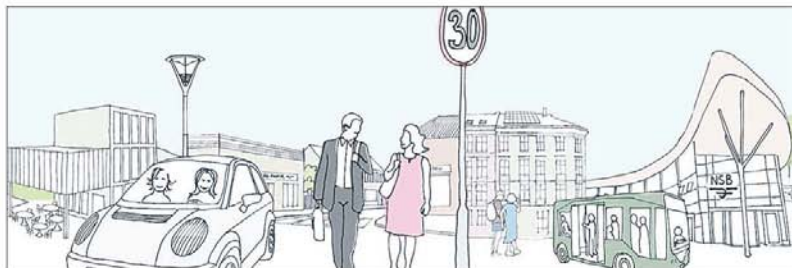
● Arbeidet er delt inn i fire områder:

● Areal og transport: Begrense bilbruk og bedre kollektivtransporten

● Energi i bygg: Redusere energibruken og styrke bruken av fornybar energi

● Forbruk og avfall: Kjøpe tjenester som gir lave klimautslipp, minimere avfall

● Klimatilpassing: Redusere sårbarheten overfor langsiktige klimaendringer og perioder med ekstremvær

Bedre byer å bo i: «Framtidens byer» legger vekt på miljø og trivsel, her er illustrasjonen fra deres nettside www.framtidensbyer.no

LOKALT

Tips ØP på telefon 800 82000
Referat, bilder, notiser eller nyhetstips sendes til:
redaksjonen@op.no eller til nettavis@op.no

Sagt i forumLarvik

«Det vil alltid være risikoområder som ingen har oversikt over, også ved oljeutvinninga.»

Boplikt-debatt i forumLarvik

«Boplikten er viktig for at attraktive bosteder her ved kysten skal fortsette å være levende samfunn», skriver Inger Helene Seljeseth. Bli med i debatten, du også.

1976

var året da Ingvar Bjørnson utga sin siste samling korttekster. Nå er han aktuell innenfor sjangeren igjen. Les mer i forumLarviksonen «Litteratur i Vestfold».

Leser
Bokleser
beviset
Marit L.

● Det er fire år siden byplanen ble vedtatt.
Hvordan ser du for deg Larvik?

Heidi Mangelrød (43), Nanset
Vi må få tilbud i sentrum som trekker flere ungdommer. Og så må butikkene samarbeide bedre.

Guro Furustad (27), Helgeroa
Vi må bli mer interessant by, for det er så mange interessante mennesker her. Selv er jeg i ferd med å gjøre kafétilbudet bedre.

Sylvi Jakucs (51), Østre Halsen
Vi må fokusere på at vi er en kystby. Aktiviteter ved vannet. Og så må togstasjonen vekke.

Ingrid Strøm (69), Stavern
Byen er mindre rolig nå. Men de rustne greiene må bort. Larvik må bli mer intim, den må samles. Mer blomster og liv. Stavern og Bergen er gode forbilder.

Byplanen for Larvik ble vedtatt i 2006. Nå er det på tide å snakke sammen igjen: Hva slags by vil vi ha? Enkeltprosjektene bør sees i en sammenheng.

Det er en av de som førte byplanen i pennen, Gunnar Ridderstrøm, som sier dette. Fire år er gått siden byplanen ble vedtatt 14. juni 2006. 1 dag jobber Ridderstrøm som planlegger i Statens vegvesen.

– Jeg er opptatt av byplanlegging som prosess. Den primære oppgaven til byplanleggerne før, var å skaffe boliger og å avverge farer. Siden 90- og 00-tallet har det vært nok boliger her i landet.

Byutviklingen har gått fra å være planstyrt fra det offentlige, til å være markedsstyrt. Private eiendomsutviklere har blitt et eget segment innen finans.

– Spørsmålet nå er: Hvordan forholder kommunen og politikerne seg til dem? spør mannen som har jobbet i Larvik i to perioder.

– Larvik er i en unik posisjon, med store investorer, som Lundh og Treschow, som tenker langsiktig og bor i kommunen. De har et stedsutviklingsperspektiv, og tenker ikke bare kommersielt.

Han mener utfordringen framover, blir å dra i samme retning. Å finne en felles forståelse av hva Larvik skal være i framtiden.

– Ser vi på byplanen som et sluttprodukt, kommer vi galt ut. Vi må

BLIKK PÅ BYEN

tenke på den som en felles visjon som skal utvikles videre.

– Hva står det for eksempel om Torstvedtjordet i byplanen?

– Der skal det være skole og boliger.

– Nå vedtar kanskje kommunestyret at det skal være detaljhandel der.

– Rammene for en byplan bør overleve et kommunvalg. Det blir vanskelig for investorer hvis rammebetingelsene endres. Hvis man skal smøre tynt utover med handel, må det være en helhetlig enighet om at det er det man velger å gjøre.

– Vi er sosiale vesener. Jeg tror ikke det nytter bare å diskutere hvor man skal plassere hva i byutvikling. Vi må diskutere møteplasser. Hvordan vil vi ha det.

Ridderstrøm legger til:

– Se på Odbergkvartalet. Det er ikke uten grunn at det er der investorer utvikler utesteder. Det er et harmonisk rom med historie i veggene. Det gir en annen dimensjon. Han mener den ekstreme forvandlingen i Indre havn var en gestreik av ordforerene.

Ikke tilfeldig: Det er ikke tilfeldig at de gamle, vakre bygningene i Odberg gården er blitt stedet for nye restauranter. (Foto: Arkiv)

– Riise-Jenssen fikk folk til å dra sammen. Jeg er sikker på at det for eksempel er et kjempepotensial å få folk på Torstrand til å snakke sammen om hva de ville gjøre med bydelen sin. Det er egentlig det som er byplanlegging.

Gunnar Ridderstrøm er sikker i sin sak. Det er med byplan som med trening, man må holde den ved like.

– Jeg ville satt i gang den store samtalen om hva Larvik skal være som by. Arrangere byplankafeer, få folk til å møtes.

Der gata var møteplassen i gamle dager, har bilene tatt over. Nå handler det om å jobbe med kvaliteten på møteplassene, så folk vil gå dit.

– Estetikk, kvalitet og funksjon må gå hånd i hånd.

Han minner om at Larvik er en liten by, som i tillegg er delt mellom Larvik by og Stavern by.

– Hva er verdien til Larvik? Hva vil innbyggerne ha muligheten til å gjøre der? Vil du ha kafeer, må du selv gå på dem. Vil du ha butikker i sentrum, må du dra dit for å handle. Så enkelt er det.

Han ser opp. Byplankartet ligger ut over bordet.

– Kanskje er det på tide med en revisjon av byplanen? Man må være på jakt etter synergieffektene. Hvis det ene prosjektet slår det andre i hiel, er det dårlig byplanlegging. Man må få en pluss en til å bli fem!

Møtesteder: Gunnar Ridderstrøm mener det er viktig å skape gode møtesteder i byen. (Foto: Arkiv)

Han sier det uten å blunke.

– Det gjør man kun ved å tenke helhet. Ved konstant å øve på å bli bedre.

Gunnar Ridderstrøm kommer stadig tilbake til samtalen som fører til en felles visjon og enighet.

– Jeg må minne om at det aller meste som skal bygges i Larvik, allerede er bygd. Det er viktigere å tenke på hva byggene som står skal inneholde, enn på de få nye som skal oppføres.

Han strekker armene ut over byplankartet.

– Politikerne må ville noe med byen sin. De må være tydelige, og toneflagg om helheten.

Kjersti Bache

33 36 30 47 • kjersti.bache@op.no

FAKTA

Gunnar Ridderstrøm

- Førte byplanen i pennen før den ble vedtatt 14. juni 2006.
- Nå jobber han i Statens vegvesen. Bor i Tønsberg.
- Ridderstrøm sier nå at det meste vil gå galt hvis folk ser planen som et sluttprodukt.
- Mener planen må sees som en visjon det skal utvikles etter.
- Synes den ekstreme forvandlingen i Indre havn var en gestreik av ordforerene.

op.no-debatt

Sentrum har gjennom byplanlegger Peter Butenschon fått en knallhard dom. Larvik by AS ønsker å bruke det konstruktivt. I følge Butenschon er Larvik en av byene i Norge med størst utbyggingsmuligheter i sentrum. Vi oppretter derfor en idebank på www.forumlarvik.no – vi vil ha inn ideer, fremtidsanskuelser og muligheter. Vi

begrenser det ikke til ett tema, men ønsker spesielt innspill rettet mot Torget; vi har en visjon om at Torget skal bli sentrums hjerte.

Birgitte Guila Løken

Jeg har et forslag til hvordan torget kan bli mer intimt, innbydende og grønnere. Lag noen store, lange kasser som det plantes hekk i og som kan flyttes med en motorisert jekkekralle. Sett noen små trær i store urner/kasser som også kan

flyttes. Så kan man f.eks. skjermet et spesielt område ved behov.

Sjur Gabriel Hasselgård

En god ide å benytte beplantning for å gjøre torget mer intimt og mindre «hardt». Det er også hyggelig måte å dele inn et areal på dersom det blir aktuelt. Og så grønt og fint da.

Birgitte Guila Løken

Hamar har et par plasser med

samme problem. Sjurs forslag er virkelig bra! Men man skal tipse kommunegartneren der også?

Anne Berg-Nilsen

«Skulptursteinene» må erstattes med trappepinn innest mot DnB-bygget slik at trafikken kan flyte fritt. Ikke som i dag hvor vi blir «forledet» ut på sidene. Så bør en se på møbleringen eller kafé-soner.

Tore Tønder

Hva med å lage ett grøntområde for barna så foreldrene får lyst til å være i sentrum de også? Syns det fokuseres på ting som koster for mye. Hva med gåata mellom DnB og Amfi? Bare tull å legge brostein, ser direkte fattig ut.

Svein Roger Fandal

Grøntområde for barna hadde vært veldig hyggelig. På Torget kunne det gått an å ansette en del til dette formålet, ta bort eller legge plen

over hellene, gjerde inn og ha noen koselig ting der å leke med.

Ranveig Fjorvik

I min barndom hadde vi gatene, bakgårdene og ikke minst Bøkeskogen å leke i – vel litt andre tider nå da, men la oss i hvert fall slippe «lekeparke» på Torget. Og brostein, det er da ikke fattigslig – det er kjempeflott!

Janke M.

Ser noen fryser ved tanken på barn på Torget. I utgangspunktet vil jeg at Torget skulle være fullt av torghandlere og slikt som vi husker fra gamle dager. De kommer imidlertid ikke. Noen blomsterhandlere en gang i blant, kanskje. Ikke er det noen andre der heller, så jeg tenkte noen barn var bedre enn en tom plass som ikke blir brukt nå noe.

Ranveig Fjorvik

Start samtalen: Gunnar Ridderstrøm oppfordrer folk i Larvik til å begynne å prate sammen om hva vi vil med Larvik. (Foto: Kjersti Bache)

Møteplasser: Andreas von Zadow har jobbet hele livet med å få folk til å møtes for å lage gode byplaner. Her i hagen til Tore Skjenneberg på Langestrand. (Foto: Kjersti Bache)

- Investorene må invitere

Andreas von Zadow reiser verden rundt for å organisere prosessene rundt byplanlegging. Han vet av erfaring at åpenhet er vannvitt for alle parter.

BLIKK PÅ BYEN

Nå sitter han ved bordet til Tore Skjenneberg på Langestrand. Andreas von Zadow driver sitt firma «VZ Interaktive Stadtentwicklung» i Potsdam, like syd for Berlin. Han har vunnet en rekke priser for sin evne til å få privat og offentlig sektor til å samarbeide.

– Det er sånn vi arbeider. Vi sit-

ter rundt bord og diskuterer – ordfører, utviklere, folk i byen. Det viktigste med byutvikling er uansett menneskene.

Andreas von Zadow vet hva han snakker om. Siden han var ferdig utdannet innen kommunikasjon ved det tekniske universitetet i Berlin, har han kun jobbet med byutvikling.

Han har vært «designeren» for

store byutviklingsprosesser i den gamle bydelen i Lübeck, i Guinness gamle bryggerikvartal i Dublin og ny sjøsida i Scarborough, som har vunnet flere byplanpriser i 2009.

– Å få til en vellykket byutvikling krever at alle parter spiller sammen. Som i et symfoniorkester. Det hjelper ikke at den enkelte musiker spiller perfekt, så lenge det ikke lyder bra sammen med de andre i orkesteret.

Han smiler lunt, og siterer prins Charles av England: «Arkitektur er for viktig til å bli overlatt til arkitektene». Eller til det offentlige eller private investorer for den del.

– Jeg designer prosessene. Vi må skape en møteplass for innbyggerne, ekspertene, myndighetene og utbyggerne. Først når alle involverte samtaler og lytter til hverandre, kan vi skape konsensus.

Jobben til Andreas von Zadow er å hjelpe partene fram mot en løsning eller visjon som har alt i seg. Innspill fra mannen i gata, fra organisasjoner, politikere og eiendomsforvalter. Innsigelser, protester, ideer og hensyn som må tas.

– Når alt er på bordet, i full åpenhet, kan vi lage den gode planen. Finne kompromisser det går an å enes om.

Andreas von Zadow vet at mange investorer er livredde for å involvere andre. De vil holde kortene tett til brystet, og først presentere sin plan når den er ferdig.

– Det er så viktig at investorene skjønner at de har alt å vinne på åpenhet. Det er når kommuneplanleggerne, investorene, politikere og folk setter seg sammen og lytter til hverandre og prater, det blir bra. Da kan man enes om felles mål.

Han lener seg iverig over bordet. Ser over brillene.

– Da blir det et vannvitt prosjekt. Som blir populært blant folk og publikum, og det skaper suksess for utbyggeren.

Da eierne av Guinness bryggeri skulle lage en ny bydel av Dublin på den gamle bryggeritomten,

ville de ha store og høye bygg. Byadministrasjonen sa: Stopp. Nå må vi aller først klargjøre hva vi vil. Først da kan vi finne et kompromiss.

Jeg har akkurat vært i Stockholm for å møte en familie som har store eiendommer midt i byen. Men de er livredde for å gjøre noe som blir upopulært, så de lar det heller være. Jeg har forklart dem at hvis prosessen i forkant blir bra, er de garantert suksess.

Andreas von Zadow smiler lurt:

– En god plan koster ikke en penny mer enn en dårlig plan.

I Larvik har han spisert rundt i sentrum. Latt seg begeistre over blandingen av offentlige og private bygg fra Batteristranda til Indre havn.

– Men hvor er byens hjerte? Bydelene snakker ikke sammen. Larvik må også kommunisere til tilreisende. Hvordan skulle jeg få vite om promenaden foran hotellet og Bølgen hvis jeg ikke gikk med kjentfolk?

Larvik må lage et «visittkort» til byen. Så folk som kommer med ferja skjønner hvor og hvorfor de skal stoppe.

Andreas von Zadow slutter der han begynte:

– Byen må spille sammen. Være en helhet. Hvis ikke blir alt bare puslebiter.

Kjersti Bache

33 16 30 47 • kjersti.bache@op.no

Gruppearbeid: Her samlet for eksempel Jan Arvid Kristengård fra Larvik kommune inn tanker og ideer fra mange forskjellige i arbeidet med byplanen for Larvik. (Arkivfoto)